

No. 305

BUDUJMY
OJCZYZNĘ
zgodą i pracą!

Cena prenumeraty:
w Łodzi
Kwartalnie Mk. 180.
Miesięcznie „ 60.
za roznośnienie
10 mk. miesięcznie.
Z przesyłką poczt.
Kwartalnie Mk. 210.
Miesięcznie „ 70.
Poza Łodzią egz. 500
W Ameryce 1/2 dolar.
miesięcznie.

KALENDARZYK
Wtorek, Edmunda B.W.
Śroła Grzegorza Cad.
Czwartek Odeona P.

REDAKCJA
w ŁODZI
Al. Kościuszki Nr 41
TELEFON 28,

ROZWOJ

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI

Wtorek dnia 16 listopada 1920 roku.

Z Warszawy i z biur ogłoszeń, ogłoszenia do Rozwoju przyjmuje wyłącznie „Reklama Polska”

Za terminowe wychodzenie ogłoszeń i ofiar administracja nie odpowiada

CENA OGŁOSZEŃ: Przed tekstem mk. 5 w tekście mk. 5 wyszajno 350 mk. nekrologi mk. 2 za wiersz nonparel. Drobne ogłoszenia 5 fen. za wyraz. Dla poszukujących pracy 40 f. Komunikaty mk. 5.— Ogłoszenia zamiejscowe 50 proc. drożej. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. Stronica przed tekstem dla ogłoszeń podzielona na sześć lamów za tekstem na 5 lamów. W tekście i przed tekstem przyjmujemy ogłoszenia nekrologi tylko na 2, 4, 6 lamów. Artykuły bez oznaczenia honorarium uważa Redakcja za bezpłatne. Można zamawiać „Rozwój” w ZGIERZU u p. Lacha Kiosk

Codziennie przedstawienie dla dzieci i młodzieży

Początek przedstaw: w dni powszednie o godz. 3.30 po poł. w sobotę i niedz. o godz. 2-iej po poł.

Od dziś codziennie w programie

Cudowny Koń EMIR

Cyrkowa sensacja w 5 aktach.

Zawiadomienie

Koło przelozonych Polskich Szkół Średnich Męskich i Żeńskich w Łodzi zawiadomia rodziców uczniów i uczennic, iż zgodnie z postanowieniem Komisji Sześciu w Warszawie, na wniosek Komisji Cennkowej, nastąpiło podwyższenie płac nauczycielskich począwszy od 1 sierpnia r. b. 50 proc. co powoduje podniesienie opłat szkolnych o także same 50 pre. na pierwsze półrocze.

Komitet Wykonawczy.

Do P. P. właścicieli nieruchomości

Niniejszem zawiadamiamy że od dnia dzisiejszego zmuszeni jesteśmy liczyć za wywózkę nieczystości jednej beczki żelaznej hermetycznej 250 za akrynię zaś żelazną hermetyczną od mk. 400 do mk. 500.

Łódzcy Przedsiębiorcy Robót Asenizacyjnych

Biskup - męczennik.

Kilka dni temu potwierdzona została wiadomość, że ks. biskup miński Łoziński nie żyje. W jakich warunkach nastąpiła śmierć jego: czy zmarł na zesłaniu w głębi Rosji, czy gdzie na Białej Rusi, jakie okoliczności spowodowały jego zgon, o tem nic nie wiemy. Ostatnie konkretne dane przed śmiercią, to uwięzienie dostojnika Kościoła kat. przez bolszewików.

Uwięzili go przede wszystkim za to, że był Polakiem.

Przypominają się te wstrząsające chwile, gdy polska delegacja pokojowa w Mińsku, w dniach przełomowych dla państwa naszego, w dniach niepewności i napiętego do najwyższego stopnia oczekiwania na wiadomości z kraju, udała się na nabożeństwo do katedry mińskiej, celebrowane przez ks. biskupa. Przy mszy, asystowało kapłanowi dwóch wojskowych bolszewickich, z powodu czarnych hełmów skórzanych z gwiazdą pięciokątną na głowie czyniących wrażenie szatanów, którzy bunt podnoszą przeciw Bogu i, nie mogąc Jego zwalczyć, czyhają na służę Jego.

I przypomina się inna jeszcze scena z owych dni: wstrząsająca w swem tragicznym niedomówieniu, bo przy świadkach bolszewickich promówiona, rozmowa polskich delegatów pokojowych z tym, który w tym czasie swą siłą moralną stał się osłupieniem polskości na Białej Rusi. Godnie tę polskości reprezentował: czuł i stwierdzał czynem, że jest jako kamień, przez Boga rzucony na szaniec.

A gdy delegacja nasza opuszczała pałac biskupi, ogarnięta złem przeczuciem, że dalszy los biskupa już jest zdecydowany przez mie-

scowe władze bolszewickie, a głównie przez brutalnego komendanta Ulricha, — wtenczas jeszcze pojawił się w oknie blada, ascetyczna twarz przyszłego męczennika narodowego i ujrzel, jak kreslił krzyż, pogostawiając im na ciężką drogę walki o walkę pokojową.

Sam zaś brał krzyż Pański na swe barki, ofiarowując się za szczęśliwą przyszłość narodu.

Śmierć jego wyda owoc obfity. Mińszczyznę, a przede wszystkim zachodnią część jej, zamieszkuje liczna ludność polska, a dalej ludność białoruska, w tych stronach przeważnie jeszcze katolicka i stąd ku polskości ciągnąca.

Ofiarny, bożeński zgon dostojnika Kościoła zamienił na tych kresach na moc życiodajną, stanie się synonimem polsko-katolickiej przewagi duchowej nad brutalną siłą pięści.

Dlatego biskup ten jest i pozostanie przede wszystkim męczennikiem narodowym. Ku niemu zwrócić się winny myśl i uczucie całego narodu, jak zwraca się już dziś bezwątpienia i czci go ten nieugięty lud kresowy.

W wielkiej chwili dziejowej duchowieństwo nasze stwierdza, nie słowem już, ale czynem, że zna swe obowiązki względem państwa i narodu i umie je też spełniać.

Ks. Skorupka pada w bitwie, zagrzewając ochotników do walki i zwycięstwa.

Ks. biskup Łoziński trwa na posterunku jako synonim polskości, choć zna dobrze zamiary bolszewickie.

Dwaj bohaterzy! Imię ich zapisze historia złotymi głoskami w księgi dzieł.

Beta.

„Głos Narodu” takie zmarłemu poświęca wspomnienie:

Był to człowiek o władnięty przez dwa aż do pasu rękawice ukiechania katolicyzmu i pol-

skości. I obie te pasje, wypływające z jego miłości ku Bogu, tak się zlewały w jedno, że nie można było powiedzieć, czy pierwsza czy druga w nim dominuje.

Urodzony w jednym z tych szlacheckich gniazd Litwy, na które zwał się cały ciężar politycznego ucisku, wychowanek rosyjskiej szkoły, łatwo mógł młodzież swą skierować w koryto tych przystosowań do warunków zewnętrznych, jakie zapewnia w przyszłości byt znosijszy. Nie uczynił tego. Wychowany po polsku i katolicku w domu, z tych dwóch ukochań nie umiał uczynić żadnego ustępstwa. I szedł przebojem od dzieciństwa.

Gdy był uczniem gimnazjum, wyszło rozporządzenie, aby uczniowie katolicy, narówni z prawosławnymi, byli poprowadzeni w dni cesarskie na nabożeństwo schizmatyczne. Nikt nie ośmielił sprzeciwić się rozporządzeniu wszechwładnego rządu; uczynił to jednak młody Łoziński. Oświadczył władzy szkolnej, że mu zasady katolickie nie pozwalają na udział w innowierczym nabożeństwie i że dlatego do cerkwi nie pójdzie. Zrobiono z tego grubą sprawę w ministerstwie oświaty, „buntownika” wykluczono ze szkoły. Nie ugiął się jednak. Dzięki niemu musiano kwestję udziału katolików w nabożeństwie schizmatycznym rozpatrzyć zasadniczo i rząd w końcu ustąpił. To było pierwsze starcie się przyszłego biskupa z rządem autokratycznym i pierwsze nad nim zwycięstwo.

Jako kapłan, był stale „nieprawomyślnym” wobec rządu. Nie pozwolono mu długo pozostać na żadnym stanowisku, bo na każdym narażał się swym katolickim przekonaniem i apostolską pracą. Wiele częste translokaty, wiele rozmaite napomnienia, wiele więzienie w opuszczonym klasztorze w Aglonii Biskupią mitrą mogła mu Stolica św. dać dopiero po upadku rządu carskiego. A powierzyła mu wskrzeszoną do nowego życia, lecz zaniedbaną dycecję mińską, osieroconą od r. 1869.

„Wołowniczy” katolik był jednocześnie nieustępliwym patriotą-Polakiem. Nie darmo rodził się z Czeczottówny, z przechowującej tradycję Mickiewiczowskiego otoczenia. Na każdym stanowisku, a pracował wciąż w otoczeniu obcym, budził w bliskich sobie przywiązanie do wszystkiego, co polskie. Drobny, ale charakterystyczny szczegół: podpisując się po rosyjsku, nie używał rosyjskiej końcówki (skij), jak ze względu eufonicznych wszyscy czynili, lecz pisał się tak, aby każdy od razu poznał Polaka, choć to

Konferencja pokojowa w Rydze.

RYGA (East Expr.) 15.11 Przybyła tu misja pokojowa gen. Zeligowskiego, która będzie uczestniczyć w rokowaniach pokojowych polsko-bolszewickich.

Misja gen. Zeligowskiego weszła już w kontakt z Rządem Łotewskim, a członek tej Misji Wasilewski w rozmowie z szefem sztabu lotewskiego zapewnił iż gen. Zeligowski nie żywi najmniejszej chęci do wkroczenia na terytorium Łotwy.

GDANSK. 14 11. (PAT) W przejeździe do Rygi przybyła z Warszawy reszta członków delegacji pokojowej z wiceministrem, przemysłu i handlu p. Strassburgiem i pułkownikiem Solohubem na czele. Delegacja udała się wieczorem w dalszą drogę.

LIBAWA. 14 11. (PAT) Lot. B. P. w Rydze podaje: Trzech reprezentantów Zeligowskiego przybyło do Rygi. Szymanowski, jako reprezentant polityczny, Zeligowski

(?) jako reprezentant do spraw ekonomicznych i porucznik Wasilewski jako atache wojenny. Przekroczyli oni granicę lotewską bez pozwolenia rządu lotewskiego i pragną nawiązać stosunki z Łotwą.

Warszawa (East Expr.)
Do Rygi wyjechała druga część delegacji pokojowej. Wyjechali m. i. S. Rundstein, Lechowicz, Alberg, Kasperski, wiceminister przemysłu i handlu Strassburger i Zalewski.

Ryga (East Expr.) 15 | 11.
Rząd kowieński usilnie dąży do zawarcia z Łotwą przymierza skierowanego przeciw gen. Zeligowskiemu. W tym celu przybyła do Rygi del. litewska z prezesem Szanlisem na czele.

Członek tej misji pułk. Osolski napada na Polskę i Zeligowskiego twierdzi iż Zeligowski działa na spółkę z... Wranglami i Niemcami.

rzania serum przeciw księgoszuszowi. Wieczorem pp. Ministrowie wyjechali z Puław do Warszawy.

KATASTROFA W WARSZAWIE.

WARSZAWA (East Expr.) 15 11. Dzisiaj na zjeździe zdarzył się fatalny wypadek. Do miasta zjeżdżał z góry tramwaj, hamulce w tramwaju były zepsute. Całym impetem wpadł on na poprzedni tramwaj, który stał na przyśranku. I kobieta zabita, 22 osoby ranne wozami silnie uszkodzone.

Rzeź w Azji.

KONSTANTYNOPOL (East Expr.) 15-11 Bandy emaliśów zorganizowane w okolicach Ismidu (pod Skutari) urządziły ogromną rzeź ludności. Mieszkańców wielu wsi wycięto w pień w charakterystyczny sposób przez podrażnienie gardła nożem.

ROSYJSKI BOLSZEWIK.

GDANSK. 15 11 (East Expr.) „Damig 7 it.” donosi iż Apfelbaume (Kamieniec) został wybrany przewodniczącym moskiewskiego oddziału obrony, zamiast jak dotychczas żyńskiego.

Rozpoczął się w Poznaniu przez Izbę kar na wielki proces o rozruchy kwietniowe. Oskarżonych jest 40 osób wezwano 186 świadków. Rozprawa potrwa tydzień.

NASTROJE ŚRÓD LITWINÓW.

W Litwie kowieńskiej zauważyć się daje rozdział opinii odnośnie do Litwy środkowej i Polski. Slezewicz, członek rządu Litwy etnograficznej, jest reprezentantem prądu bojowego, natomiast Birzyszko i Węclawski są za pojednaniem się z Litwą środkową i Polską.

D'ANNUNZIO PRZECIWSZTAWIA SIĘ WŁOCHOM I SERBII.

RZYM. 14 11. (PAT) Rząd Rieki (Fiume) odmówił podobno uznania traktatu włosko-serbskiego jako zawartego bez udziału Rieki.

RZYM. 14 11. (PAT) Jak donoszą dzienniki, oświadczył rząd miasta Rieki, że nie uznaje uchwały powziętej w Santa Margarita, ponieważ w naradach nie brali udziału przedstawiciele miasta Rieki.

TURCJA A KOALICJA.

KONSTANTYNOPOL. 14 11. (PAT) Telegr. Compagnie donosi, że koalicja zażądała od rządu tureckiego poraż który ratyfikacji traktatu pokojowego, odrzucając równocześnie propozycje wysokiej Porty, by przedtem zaczęto na wynik rokowań ze zwołanymi Kemala—paszy.

KONSTANTYNOPOL. 14 11. (PAT) Według doniesień gazet zgromadzenie narodowe w Angorze przyjęło zasady bolszewickie i zamianowało Mustafa—paszę komisarzem ludowym.

JAK WEGRY RATYFIKOWAŁY POKÓJ.

Nadchodzą szczegóły z posiedzenia parlamentu węgierskiego, na którym uchwalono ratyfikację traktatu pokojowego w Trianon. Podczas mowy prezydenta ministrów rozległy się z kularów dźwięki hymnu narodowego, śpiewanego przez posłów, którzy wydalili się z sali posiedzeń. Prezydent ministrów przebrał swoje przemówienie. Izba podniosła się cała i w głębokim poruszeniu zaintonowała również hymn narodowy. Wielu posłów rozplakało się, także publiczność była głęboko wzruszona. Następnie prezydent zgromadzenia Rakowski postawił zapytanie, czy izba przyjmie projekt ustawy ratyfikacji traktatu pokojowego: tak lub nie. Nastąpiła głucha cisza i odezwał się głos: ani tak ani nie. Prezydent wobec tego oznajmił, że przedstawiony projekt, został przyjęty. Wówczas posłowie powstali z miejsc i zaintonowali pieśń narodową węgierską.

Następnie uzasadnił hrabia Taladittini swoją propozycję, aby na wszystkich budynkach publicznych na znak żałoby narodowej wywieszono czarne chorągwie. Chorągwie te nie będą usunięte, dopóki nie będzie przywrócone tysiącletnie państwo węgierskie. Wniosek ten został przyjęty bez dyskusji.

Pierwsze posiedzenie Ligi Narodów.

LJON. 14 11. (PAT) Z Genewy donoszą, że pewna wybitna osobistość z Ligi narodów oświadczyła korespondentowi „Hayasa” w sprawie przyjęcia Niemiec do Ligi narodów że kwestja ta obecnie nie jest aktualna, ponieważ Niemcy dotychczas nie postawili w tym względzie żadnych żądań. Jeżeli postawi takie żądanie ktoś trzeci, to wywnosi się pytanie, jaki mandat jest podstawą tego żądania. Jeżeliby sprawa została przedłużona dyskusji, dwie trzecie oświadcza się przeciwko przyjęciu Niemiec do Ligi.

PARYŻ 15 (PAT) „Chicago Tribune” donosi z Waszyngtonu, że rząd Stanów Zjednoczonych zamierza wysłać do Genewy swego przedstawiciela, który ma być obecnym na posiedzeniach Ligi.

GENEWA 14 (PAT) Przybyła tu francuska delegacja do Ligi narodów w skład której oprócz Bourgeois, Viviniaego i Hanoteau 22 rzeczoznawca. W zgromadzeniu Ligi wzięło udział 41 państw. Władze szwajcarskie przyjmują wszystkie delegacje w sposób nadzwyczaj uroczysty.

GENEWA. (East Expr.) 15 11 W posiedzeniach Ligi reprezentowanych jest 41 państw

z całego świata. Nie mają przedstawicieli Stany Zjednoczone, Rosja, Niemcy, Austria niemiecka, Węgry i Bułgaria.

Podanie Austrii i Bułgarii o przyjęcie Ligi będą rozpatrzone na jednym z najbliższych posiedzeń.

Narady tego pierwszego posiedzenia Ligi potrwać prawdopodobnie do Bożego Narodzenia.

Przybyło 4 b. prezesów Rad ministerjalnych, Viviani Malborsgrh, Branting i Paderewski.

Venizelo przybędzie, o ile pozwoli mu sprawa wyborów w Grecji.

Afrykę Południową reprezentuje sir Robert Cecil Indie wysłał księcia Irandżitagni, Japonia bar. Hagaski wicehr. (S.H.S) i tar Mogato.

Genewa (East Expr.) 15 | 11.
O godz. 9 odbyła się prezentacja przedstawicieli państw władzom kantonu genewskiego. Uroczystość odbyła się w ratuszu, poczem o g. 11 zaczęło się posiedzenie. Reprezentowane jest 107 dzienników ze wszystkich stron świata. Delegacja francuska ma 25 osób, japońska 70, angielska 130 osób.

KWESTJA GDANSKA.

GENEWA. 15 (PAT) Wczoraj w godzinach popołudniowych odbyło się posiedzenie Rady Ligi narodów. Przedstawiciel Japonii złożył sprawozdanie o projekcie konstytucji Gdańska wypracowanym przez przedstawicieli Gdańska. Następnie Paderewski w imieniu Polski popierany w swem żądaniu przez przedstawicieli Francji i Anglii zażądał, aby kontrola obrony militarnej Gdańska została powierzona Polsce. Przedstawiciel Gdańska nadburmistrz Sahn zakwestjonował legalność takiego mandatu przyznanego Polsce. Powołanie decyzji zostało odroczone.

GDANSK. 14 11. (PAT) Delegacja gdańska nadesłała z Genewy pod datą wczorajszą następującą depeşe: Rokowania w sprawie konstytucji i gwarancji ze strony Ligi narodów zaczęły się dziś po poł. Po dłuższych

przemówieniach pp. Paderewskiego i Sahn zażądano od obu delegacji, aby swe uwagi przedłożyły na piśmie do wtorku wieczorem.

GDANSK 15 (PAT) Dziś odbyło się uroczyste posiedzenie konstytuandy gdańskiej, na którym przedstawiciel ententy pułkownik Steut dokonał proklamacji wolnego m. Gdańska. W tym uroczystym akcie wzięli udział w imieniu Rzeczypospolitej polskiej delegat Bieśiadowski i jego zastępca Jałowicki, przedstawiciele władz wojskowych. Po otwarciu posiedzenia pułkownik Strut przed dokonaniem proklamacji wolnego m. Gdańska wygłosił mowę. Następnie zabrał głos prezydent konstytuandy Reinhart który wyraził przekonanie, że wszyscy obywatele Gdańska bez różnicy języka żyć będą w spokoju obok siebie.

stkich narodowości powiat zamieszkujących, na drugi dzień o godzinie 8 rano przybyli reprezentanci rządu do Włodzimierza Wołyńskiego witani przez władze i rzeszne ludności które przybyły z całego powiatu na ich spotkanie. Następnie zatrzymali się przedstawiciele rządu w Kowlu, gdzie powitał ich olbrzymi tłum ludności ze wszystkich powiatów wyrażając wdzięczność rządowi i armii polskiej za oswobodzenie z pod jarzma bolszewickiego. W Kowlu byli przedstawiciele rządu na przedstawieniu w 28 pułku piechoty rekrutującym się w Łodzi. Z Kowna przez Lublin udali się przedstawiciele rządu do Puław gdzie zwiedzili zakłady naukowe jeden z folwarków w których przygotowuje się zkład dla wytwó

PODRÓŻE PREZESA MINISTRÓW.

WARSZAWA. 15 (PAT) Chcąc naocznie przekonać się o stosunkach panujących na Wołyniu udali się tam pp. prez. Witos i min. spraw wewn. Skulski. Dnia 11.b.m. przybyli wymienieni pp. do Łucka, gdzie po zwiedzeniu ważniejszych punktów miasta przyjęli delegację ludności polskiej, ukraińskiej, czeskiej i żydowskiej, które przedstawiły swoje życzenia i postulaty. Zatrzymano się we wsi Teremno zamieszkałej przez Czechów oraz we wsi Palczy zamieszkała przez drobna szlachę polską pochodzącą z Grodzienaszczyna. Tak samo w Równem jak i w Łucku przybyli w wielkich masach przedstawiciele wszy

JAN KASPROWICZ,

Pokusy.

„Mój przyjacielu, pomyśl sobie,
Jakie Cię szczęście czeka:
Schowasz miljonik do kieszeni,
Sobota już niedaleka.

„Już Ci nie powie żaden chłystek
Ze jesteś „dział i tyle“
Owszem sam kopiesz go i krzykniesz:
„A kusz ty marny pył“

„Ale nie w tem jest rzecz, bo cóż Cię
Obchodzić mogą durnie?
Jeno że trudno jest bez grosza
Swobodnie żyć i górnie.

„Marzysz o skrzydłach, a tu żona —
Taki już duch w podwikach
„Lepiej o butach śnij dla siebie,
A dla mnie o bucikach.“

„Tatusz chce bujać“ — doda córka,
O jaki tatusz płochy!
Spódniczka mi się wystrzępiła,
Podarte mam pończochy“

„Wreszcie się nieco wzbil do góry
A łudek wrzeszczy, zgodnie;
„Obróżasz panie, świat gołizną,
Spraw sobie ludzkie spodnie.“

„Więc jeśli głowę masz na karku,
A nie tam jakąś główkę,
Wydusisz z siebie fejletonik
I kupisz „Miljonówkę“

Tak jał mnie kusie, mój przyjaciel,
Ja na to „Proszę Ciebie,
Chętnie oddaję co dać mogę,
Gdy państwo jest w potrzebie.

DWA MILJARDY KREDYTU DLA POLSKI.

Rząd angielski zatwierdził kredyt dla Polski na zakup wełny. Ogólna wartość zakupu ma wynosić około dwu miliardów marek polskich. Kredyt ten jest pięcioletni, oprocentowany na 6 od sta. Jest on pierwszym z serii wielkich kredytów mających posłużyć do ekonomicznego podniesienia Polski. Wiadomość ta wywrze niezaprzeczenie wpływ nader poważny na podniesienie kursu marki polskiej na giełdach zagranicznych.

Intrygi żydowskie.

Zgraja zdrajców złożona z naszych najserdeczniejszych „neutralnych“ nie daje jeszcze wcale za wygraną, aby pozwolić Polsce się zorganizować i skrzepić aleaby oile możności nie dopuścić do wzmożenia się państwa. Nawet ci, co zaliczeni są do obywateli polskich nie przestają prowadzić intryg, aby jeszcze dziś jej szkodzić.

Dzisiaj dopiero wychodzi według „Głosu Narodu“ na jaw, że w początkach marca b. r. miał miejsce zjazd w Londynie z udziałem najwybitniejszych przedstawicieli żydostwa i specjalnych delegatów Judei wojującej, z Węgier, Czech, Rosji i Rumunii. Polska była szczególnie uwzględniona. Żydowskimi delegatami z Polski byli: Izaak Grünbaum, poseł na Sejm Polski, J. Jačan, redaktor wychodzącego w Warszawie dziennika żydowskiego „Hajnt“ oraz Stuart Samuele, który przez pewien czas bawił w Polsce, właśnie jako jeden z czynnych przedstawicieli uplanowanej już poprzednio w ogólnych zarządach przez ściślejsze grono osób, akcji przeciw Polsce. Dla zmylenia tropu, delegaci ci podobno uzyskali paszporty jedynie do Francji, skąd już przedostali się do Londynu.

Jakkolwiek położenie żydów na Wschodzie — mówiono ogólnie na tych konferencjach — jest godne pożałowania we wszystkich wymienionych wyżej krajach, to jednak należy najbardziej uwagę zwrócić na Polskę, która obecnie jest w trakcie organizowania się, więc w momencie jaknajmniej dla siebie pomyslnym.

Walka ta musi być przede wszystkim prowadzona przeciw Polsce, po której przyjdzie kolej na Rumunię, Czechosłowację i t. d. dlatego, że na ziemiach Polski zamieszkuje gros mas żydowskich, że powołanie do życia

przez mocarstwa koalicyjne Państwa Polskiego, zdaniem ich godziło w najżywoźniejsze interesy żydowskie, w mlecz pacierzowy ich postęgi, jak się wyraził jeden z biorących udział w konferencji, oraz dlatego, że podczas tej akcji łatwiej będzie wygrać otaczający Polskę państwa w walce przeciw niej.

Rezultatem długich tych poufnych konferencji jest szereg uchwał, w których straszcza plan zakreślony na kolosalną miarę akcji żydów całego świata przeciw Polsce.

1) Wydać poufny manifest, któryby wzywał żydów całego świata do walki z Polską, w celu zmuszenia tego państwa do zagwarantowania praw narodowych żydów i pogodzenia się polskiego społeczeństwa z faktem istnienia na ziemiach polskich narodu żydowskiego, mającego do tych ziem takie same prawa, jak i naród polski, który wobec tego nie jest uprawniony do prowadzenia walki ekonomicznej z żywiołem żydowskim.

Akcja przeciw Polsce powinna być prowadzona konsekwentnie we wszystkich państwach Starego i Nowego Świata, aż do zupełnego uwzględnienia zadań narodu żydowskiego i użycia wszystkich rozporządzalnych środków.

2) Powołać do życia we wszystkich krajach Starego i Nowego Świata komitety, któreby zajęły się zbieraniem wszelkiego obciążającego Polskę materiału dla wyzyskania go przy wszelkiej nadającej się ku temu możliwości, bądź przez centralny komitet w Londynie, bądź też przez komitety miejscowe.

3) Zorganizować akcje stałe i korespondentów, którzyby przy podróżach po Polsce nadświadali do wszystkich główniejszych dzienników Starego i Nowego Świata korespondencje, malujące opłakany stan materialny i moralny Polski i wykazujące nieudolność społeczeństwa polskiego do utrzymania egzystencji państwa, które raczej będzie zarzewiem walki w Europie.

4) Użyć wszystkich swoich wpływów, aby granice Państwa Polskiego zakreślone były jaknajszersze. W tym celu należy prowadzić akcje w kierunku utrudnienia warunków odbycia plebiscytów, zwłaszcza przy ujściu Wisły i na Śląsku oraz propagować idee federacji narodów ościennych z Polską, o ile nie uda się przeforsować idei niepodzielnego państwa rosyjskiego.

5) Dołożyć wszelkich starań, aby na najwięcej odpowiedzialne stanowisko w Polsce powoływać ludzi mających nastawione przez nas umysły, sprzyjające żydom i mniej wyrobionych w celu łatwiejszego wyzyskania ich niefortunnych zarządzeń.

Odnosi się to zwłaszcza do posterunku w Ministerstwie Spraw Zagranicznych i w wojsku.

6) Użyć wszystkich swoich wpływów, aby polityka Państwa Polskiego skierować na tory zaciśnięcia ściślejszych węzłów z państwem niemieckim, w celu rozbicia ewentualnego przymierza z Francją.

7) Użyć wszelkich środków, aby zdeprecjonować na rynkach całego świata walutę polską i zmusić do zaciśnięcia u finansjery żydowskiej pożyczki wzamian za polityczne i finansowe prerogatywy żydów.

8) Popierać akcje komunistyczne w Polsce. W tym celu poleca się komitetowi w Berlinie wejść w najściślejszy kontakt z organizacjami komunistycznymi w Niemczech dla opracowania odpowiedniego planu.

Należy dodać, że we wszystkich stolicach państw europejskich i Ameryki, miejsce w komisjach żydowskiej nadzwyczaj intensywnej popierała te akcje, aby żydzi polscy nie napływali do państw zachodniej Europy i nie robili tam konkurencji, oraz nie wznagali wśród społeczeństwa zachodnio-europejskich prądów antysemitycznych, które coraz to bardziej w Anglii i Francji zaczynają nurtować. Przygotowuje się ogólny atak zorganizowane go żydostwa na Polskę. Pierwszy atak tej roztrząsającej walki już się rozpoczął.

Zdradzieckie plany.

Socjaliści polscy przez cały czas wojny przygotowywali się do tego, aby ująć władzę w swoje ręce. Na początku wojny zdawało się im, iż da się to osiągnąć przy pomocy Niemców i Austrii i dlatego losy Polski chcieli zlać z losami państw centralnych.

Naród polski pisze „głos narodu“ nie po-

szedł jednak za socjalistami i stanął murem w obozie antyniemieckim. Postawa narodu polskiego, prowokacyjna polityka Niemiec i Austrii, a wreszcie rewolucja w Rosji sprawiły, że socjaliści polscy zerwali z taktyką, jaką kierowali się w pierwszych latach wojny. Przyszli następnie do przekonania, że ani państwa centralne, ani koalicja w tej wojnie nie zwyciężą, tylko zwycięzca będzie międzynarodowa rewolucja. Przybrali się tedy w szaty rewolucjonistów i po rozbiciu Niemców na Zachodzie, a przewrotach w Austrii i Berlinie, ogłosili rząd lubelski, którego dalszym kierownikiem był gabinet Moraczewskiego. Tak socjaliści, jak i Moraczewski bardzo przyjaźnie odnosili się do socjalistycznych Niemiec, o czym świadczył pobyt Kesslera w Warszawie, a poprostu lekceważąco odnosili się do państw koalicyjnych. Licząc na rewolucję powszechną, socjaliści polscy wyrzekli się Gdańska, a na Wschodzie myśleli o stworzeniu buforowych państw: białoruskiego, litewskiego i ukraińskiego.

Historia dwa lata temu — to jedna wielka kompromitacja P. P. S. i sfer belwederkich, to świadectwo politycznego nieuctwa i braku politycznego przewidywania. Na terenie polityki zagranicznej zwycięstwo odniósł obóz narodowy. Ostał się bowiem program przymierza z koalicją, a przedewszystkiem z Francją, na Wschodzie zaś zatryumfował program inkorporacyjny.

Socjaliści przegrali zupełnie w polityce zagranicznej. Chcąc za to utwierdzić swoje wpływy w polityce wewnętrznej, Tymczasem czują, że i tutaj usuwa się im z pod nóg ziemia, więc przemyślują nad tem, w jaki sposób możnaby wywołać w społeczeństwie ferment i doprowadzić do rewolucji, aby w zupełności zawładnąć rządami i zaprowadzić swoją dyktaturę.

Czują oni dobrze, że czynnikiem praworządności jest Sejm, który przez uchwalenie konstytucji może ostatecznie ustalić kompetencje władz naczelnych, a więc prezydenta Rzeczypospolitej, naczelnego dowództwa, Sejmu i rządu, a przez to raz na zawsze położyć kres nadużyciom i przeciąć zamiary dyktatorskie pewnych czynników. Obrady nad konstytucją w Sejmie dają dotąd zwycięstwo obywateli narodowemu a w polityce wewnętrznej coraz więcej jest oznak, że szala przechyla się na stronę tego obozu. Lewica uleciała się tego zwycięstwa z dwóch powodów — Boi się kontroli Sejmu i uchwalenia konstytucji. Kontrola bowiem wykaże szalone nadużycia i błędy ich rządów, a uchwalenie konstytucji stworzy podstawy rządów prawa w przyszłości.

Coraz więcej oznak w polityce wewnętrznej, że zbliża się zmierzch socjalistycznych wpływów w Polsce. Dlatego lewica chce rozbicić Sejm i czyni to za pomocą karczemnych awantur, które świadczą o jej bezsilności. Broni ona rzeczy, które obronić się nie dadzą, a metoda obrony dyskredytuje siebie w szerokich kołach społeczeństwa.

Zbankrutował lewice program polityki zewnętrznej, zbliża się kres jej panowania, wewnętrznej. Czuję to ona, dobrze i stać, ten paroksyzm złości i burd.

Niewieleby to wszystko nas obchodziło, gdyby nie odbijało się na interesach Polski, ale tak nie jest. Burdy które lewica urządza, obniżają powagę i znaczenie Polski. Dlatego naród musi się zabrać do szybkiej likwidacji spraw na zagładę skazanych, aby okres przesilenia był jak najkrótszy.

Za up zboża z bronią w ręku.

Rada miejska w Włocławku zastana wiała się jak pisze „Gaz. Warsz.“ na środkami zaradczeni między aprowizacyjnej, która gnębi mieszkańców stolicy Kujaw, obfitujących we wszystko.

Na porządku dziennym stanął nagły wniosek o utworzenie milicji, która by zakupowała zboże w okolicy dla miasta. Po dłuższej dyskusji uchwalono 22 głosami przeciw 1-mu następujące wnioski:

„Wobec ogólnego braku zboża w magazynach miejskich i panującej drożyzny na mące i chlebie pozakontyngentowy, Rada miejska poleca magistratowi:

1) zamknąć chwilowo biuro aprowizacji (chlebowe),

2) zorganizować 2 oddziały milicji obywatelskiej celem przymusowego zakupu zboża pozakontyngentowego w okolicznych miastach.

s. † p.

Piotr Galiński

B. URZĘDNIK SĄDU OKRĘGOWEGO

Członek Zrzeszenia pracowników Sądowych Okręgu Łódzkiego szeregowiec 201 p. p. 8 kompanji ranny 18 października 1920 r. pod Skieraczą pow. Nowo-Trockiego, zmarł w szpitalu św. Jakóba w Wilnie dn. 19 października 1920 r.
Cześć Jego pamięci.

Zarząd Zrzeszenia Pracowników w Sądowych

łach, w których niewatpliwie zboże się znajduje.

3) użyć wszystkich będących w mieście koni do przewiezienia w ten sposób zakupionego zboża do magazynów miejskich.

Na wniosek wiceprezesa A. Mańkowskiego Rada miejska jednomyślnie uchwaliła: wystąpić do ministerjum apro wizacji i do ministerjum rolnictwa i dóbr państwowych o wydanie zakazu spasania zboża inwentarzem. Gdyby taki zakaz istniał, należy energicznie zabezpieczyć jego wykonanie, gdyż w tym kierunku dzieją się szalone nadużycia.

Terror szaleje nad Irlandją.

Wieści, jakie nadchodzą z Irlandji, są przerażające. Mają w sobie coś niesłychanie smutnego, skoro walka na śmierć i życie narodu irlandzkiego, traktowana przez Anglików jako bunt „bandy morderców, która trzeba wytrzebić”, jest przeciw wołaniem o zastosowanie do Irlandji tych samych zasad „samostanowienia narodów” jakie obowiązują całą Europę.

Korespondent „Journal” tak opisuje swój pobyt w Irlandji w Hrabstwie Kerry w Tralee:

Straszliwy, posepny terror panuje tu bez przerwy. Terror, szalejący nocą, a posługują

cy się bomba, pochodnia i karabinem, przyczem ofiarami są kobiety, dzieci i starcy. Z drugiej strony napady na policje i wojsko angielskie są również częste przyczem podstęp i strzał z ukrycia jak w vendecie włoskiej odgrywa wielką rolę. Wraz z dwoma kolegami, jednym dziennikarzem amerykańskim i redaktorem „Timesa” postawiamy bezpośrednio udać się do Tralee. Tam właśnie wczoraj zastrzelono dwu policmenów, a dwaj agenci policji zostali porwani przez Sinn-fenistów i znikli bez śladu.

Przeraźliwe ciemności panują już w tem mieście pod wieczór, ani jednego przechodnia na ulicach. Ani w jednym oknie nie widać blasku światła. Wszędzie milczenie śmiertelne. Atmosfera jakby przesiąknięta krwią i terorem.

Rankiem nadjechały automobile z żołnierzami, z karabinem maszynowym na osoby strzelając po ulicach z hasłem przebiegały te auta po ulicach.

Nagle buchnęły płomienie w centrum miasta. To policja podłożyła ogień pod ratusz i spaliła go za karę do szczytu. Po południu w jasny dzień jakaś kobieta i pewien stary wysłużony żołnierz padli trupem od strzałów karabinowych. Wczorajem jakiś spóźniony przechodzień, znalazłszy się blisko pedzających samochodów, padł ugodzony kulą w czoło. Dwaj inni przechodnie mówią to z naciskiem, dostali po siedmiu, ośm uderzeń szabłą w głowę.

wsz stkim tym którzy brali udział w zezbie

ANDRZEJA LENARTA

w dniu 14 b. m. składa serdeczne „Bóg Zapłać”

Straciłona rodzina.

3597-1

Okolo 9 i pół wieczorem dwaj z nas ida na zwiady.

Okolo 50 metrów od hotelu zatrzymuje nas patrol wojskowy.

— Kto idzie?

— Dziennikarzel

— Acn, przynodziecie tu by nas szpiego wać. Czy niema między wami Hugh Marlina? Tenże jest między nami, ukrywa oczy, wiście swe nazwisko, a ma na samieniu, że w ostry sposób opisywał represje policji angielskie...

— Jesteśmy zdecydowani zastrzelić Marlina, jak psa. A zresztą musicie odejść stąd natychmiast. Ludzie tutejsi wydali nam wojnę bez litości. Odpowiadamy na nią krwawą ofensywą. O, proszę spojrzeć!

Na murze wisi afisz, ogłoszony przez policje: „Owada! Ostrzeżenie! Jesli dwaj policmani z Tralee, będący w ręku Sinnfenistów—chodzi o dwu agentów, porwanych wczoraj przez mężczyzn cywilnych—nie zostaną z powrotem wydani do 10—ej rano, rozpoczna się represje przeciw miastu Tralee i okolicom, w granicach nieznanych dotąd w Irlandji”.

Jest południe i oto wybuchają wielkie pożary. To Anglicy rewanżują się Irlandczykom za strate dwu ludzi.

Co z tego będzie! Nie wiem. Czuję w tem wszystkim jakaś straszna tragedia. A za raz pod artykułem ewego korespondenta krótka depesza z Londynu: Na polach pod Tralee znaleziono zwłoki dwu policmenów, porwanych onegdaj przez Sinnfenistów. Ponieśli oni śmierć przez rozstrzelanie.

Oto taka jest wojna Irlandji z Anglią. Bez pardonu i nieublagana.

Zawiadomienie.

Dla do-odności Sz. Klienteli otworzyłem specjalnie filję na ul. Nowomiejkiej 33, gdzie nabyć można wszelkie mo-e wyroby, jak: chafnę, marmoladę oraz wszelkiego rodzaju wyroby cukiernicze po cenach fabrycznych.

Z poważaniem
H. Wróblewski, Wolborska 33.
3599-2

Potrzebna ekspedjentka

zaraz, starsza panna z kaucją. Wiadomość Dzielna 8, Cukiernia.

3508-1

Przy gim. p. l. mę. ks. M. JANDOWSKIEGO

w Piotrkowie
zostaną uruchomione klasy VII i VIII od dn. 10 listopada 1920 r. W tym samym czasie nastąpi otwarcie BURSY dla biedniejszych uczni.

Wpisy uczniów ze wszystkich gimnazjów — oraz bez różnicy wyznania — przyjmuje codziennie i bliższych informacji udziela między godz. 10 — 12 w poł. dyr. Bol KARPINSKI, w kancelji gimnazjum
Aleje 3-go Maja L. 31. I p.

3353-3

Dr. med.

Stefan Kleniewski

powrócił i ordynuje w chorobac piac, krtani, gardła nosa i usz od 2 3 i 5-7, Sienkiewicza 50, m. 11 (Nawrot 17)

3306-6

Do sprzedania

1 i pół letni b k do showu holenderskiej rasy
Wiadomość ul. Dąbrowska 54. 3607-2

nie żyłowski Szymon Gdańska M 31 zagubił kartę węglową.

14727-1

Bartoszewski Konstanty zagubił kartę węglową oraz kartę rejestracyjną.

11784-1

Zaginął paszport niemiecki na imię Kazimierza Sliwińskiego wydany w Łodzi.

11785-3

Skradziono portmonetkę z 125 mk srebrne monety rosyjskie oraz poświadczenie z zastrymanego paszportu wydane w intendenturze numer deputatu wyd. na imię Anny Barczak wydanego w intendenturze, Łaska- wy znalazca raczy zwrócić do intendentury na ul. Pańską 94, pieniądze może zatrzymać sobie.

„Kino-Recyrsa”

Kilińskiego 117.

Program do dnia 23 listopada r. b.

„Gdy miłość

WZYWA”

Nastrojowy dramat w 4 aktach z HENRY PORTIEN

w roli główne.

Nadeszły

Maszyny do pisania

różnych systemów

Gustaw Roman Szulc

3587-1

Piotrkowska 144

Grand =
Kino

72 Piotrkowska 72

Dziś premiera!

sala dobrze ogrzana
Muzyka symfoniczna pod batutą L. BUDZYNSKIEGO

MACISTE Wywiadowca

Niezwykłe atrakcyjny, budzący w śmiech, grozę i podziw dramat w 6 częściach — I epizod serji

„IGRA SZKI HERKULESA”

z wibitnym aktorem i najsilniejszym człowiekiem na kuli ziemskiej

MACISTESEM

 w roli głównej

Pod dyr. agen. kin. CO.SU w Warszawie.

3610-1

TEATR Variete TEATR

Rozmaitości

Cegielniana 63.

Dziś

powtórz, premjery
dzisiaj i dni następných

KRÓL

włamywaczy

farsa w jednym akcie
z udziałem całego zespołu

W obozie

(Madelon)

wyko na — Erwestówna
Wesołowski

Czardaszka
wyk. Wagińska
i Wesołowski

Gościnna występy
Marji Fertner
WISNIEWSKIEJ

Teatr dobrze ogrzany.
porz. godz. 8.30

POLSKI BANK KOMISOWY Tow. Akc.

Centrala POZNAN, Gwarna 19.

Filja GDANSK, Langgasse 37.

Oddział kolonjalny

— — — — — poleca w dostawach wagonowych: — — — — —

kawę, herbatę, kakao, ryż oraz wszelkie towary kolonjalne.

6550

Wszelkiewia'owa
NAJLEPSZA

Pasta do obuwia

GUTTA LIN

DOBRCZE KONSERWUJE SKÓRĘ, NADAJĄC JEJ BŁYSKAWICZNY
POŁYSK I MIĘKKOŚĆ.

Fabryki przetworów chemicznych GUTTA LIN
WARZAWA, LESZNO 73, — TELEF. 174-34 I 234-31.
Właśc. M. SŁOMNICKI.

SZKLANEK

hurtowa sprzeż dla koopera-
tyw, kółek rolniczych i deta-
listom cena od 5. 50 mk. wy-
żej za sztukę Piotrkowska
103 Dom Handlowo-Przemy-
słowy Ende i Jawarski
od 10-ej do 1-ej i od 4- 6-ej
8606-3

Podarunki Gwiazdkowe

najlepiej nabyć można w zakła-
dzie zegarmistrzowsko-
jubilerskim JANA CHMIE-
LA 4 Nawrot 4 ceny przystęp-
ne przyjmują wszelkie repara-
cje zegarów i zegarków 3173.
KALISKIE TOW. MUZYCZNE
sprzeda natychmiast dwa
bilardy, piramidkowy i karam-
błowy w dobrym stanie z kijami
i białami. Obejrzeć można na
miejscu: Kalis, Parkowa 33
Cena umiarkowana.

2 rytowników

na stemple miesięczne na stałą pracę i dobrą
płatę poszukuje natychmiast. Bilet 3 klasy zwracam.
Zgłosz. telegraficzne uprasza:

El. Komczyński, Poznań
Aleje Marcinkowskiego 24 Tel 5426.

3612-1

Miłość męża

zdobywa ta oszczędna i praktyczna żona, która nie od-
je sztywnej bielizny pó za dom, lecz prasuje ją w do-
mą krochmalą białozorem

„MORAWY”

z białym niedzwiedziem. Sposób użycia na każdej torbecce,
do którego łatwo się zastosować. Dostać wszędzie Wystre-
sę się rozślacownictw.

